

**DERİ VE DERİ MAMULLERİ
SEKTÖRÜ**

2013 HAZİRAN

AYLIK İHRACAT BİLGİ NOTU

**İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE VE MEVZUAT ŞUBESİ**

Temmuz 2013

2013 YILI HAZİRAN AYI

TÜRKİYE DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI DEĞERLENDİRMESİ

2013 yılı Ocak-Haziran döneminde Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatı % 15,4 artışla 846,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2013 yılı Ocak-Haziran döneminde Türkiye genel ihracatı ise % 2,5 oranında artarak 74,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatının toplam ihracat içindeki payı bu dönemde %1,1 olarak hesaplanmaktadır.

Türkiye'nin Genel İhracatında Deri ve Deri Ürünleri İhracatının Payı						
Birim:1000\$	2011	2012	11/12 Değişim %	2012 Ocak-Haziran	2013 Ocak-Haziran	12/13 Değişim %
Türkiye Genel İhracatı	134.906.869	151.860.846	11,3	72.825.756	74.661.663	2,5
Deri ve Deri Mamülleri İhracatı	1.479.274	1.605.069	18,2	733.568	846.626	15,4
Deri ve Deri Mamülleri İhracatının Genel İhracat İçindeki Payı %	1,1	1,1		1,0	1,1	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları

Belli Başlı Pazarlarda Deri ve Deri Ürünleri İhracatındaki Gelişmeler

Deri ve deri ürünleri ihracatımızın ülkeler bazında en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2013 yılının Ocak-Haziran döneminde % 21,7 artışla 198,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Rusya'nın Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı % 23,4'tür.

Deri ve deri ürünleri ihracatının AB pazarındaki önemli ülkesi İtalya'ya yapılan ihracat, düşüşle geçen 2012 yılının ardından yeni yılın ilk yarısında % 1,6 azalarak 69,2 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. AB pazarının diğer önemli ülkesi Almanya'ya deri ürünleri ihracatı ise aynı dönemde % 0,3 artışla 54,8 milyon dolar olmuştur. Bu dönemde deri ürünleri ihracatında İtalya'nın payı % 8,2 olurken, bu dönemde deri ürünleri ihracatı pazarları içinde 3. sırada bulunan Almanya'nın payı ise % 6,5 olarak kaydedilmiştir.

Son dönemlerde deri ve deri ürünleri ihracatının yükselen pazarı olan Irak'a ihracat bu dönemde de % 53,2 gibi yüksek bir oranda artarak 54,7 milyon dolara yükselmiş ve bu ülkenin toplam deri ürünleri ihracatındaki payı % 6,5 olurken deri ürünleri ihracatı pazarları içinde 4. sırada yer almaktadır.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer öne çıkan ülkeler arasında bu dönemde ihracatta % 43,2 artış göstererek 30,2 milyon dolara yükselen ve payını % 3,6'ya çıkaran Çin ile % 20,4 artışla 29,2 milyon dolara ve % 3,5 pazar payına ulaşan Ukrayna'nın yanı sıra % 24,7 artışla 28,1 milyon dolara yükselten ve payını % 3,3'e çıkaran Hong Kong'dur.

Öte yandan, deri ve deri ürünleri ihracatında AB pazarının diğer önemli ülkeleri olan İngiltere'ye bu dönemde yapılan ihracat % 2,3 azalarak 31,9 milyon dolara gerilerken, diğer önemli pazar Fransa'ya yapılan ihracat ise % 1,6 düşüşle 30,6 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

Son dönemlerin yükselen pazarı Kırgızistan'a yapılan deri ürünleri ihracatı söz konusu dönemde % 33,4 artışla 12,7 milyon dolara yükselmiştir.

Geçmiş dönemlerde, dönem dönem ilk 10 pazar arasına giren diğer önemli pazarlarımızdan ABD, Bulgaristan, Kazakistan, Hollanda ve İspanya, bu dönemde sırasıyla 11., 13., 16., 17. ve 22. pazarlar olarak kendilerine yer bulmuşlardır. (Bkz. Tablo syf. 21)

Deri ve deri ürünleri ihracatında 14. sırada yer alan Romanya'ya ihracat 2013 yılının ilk 6 ayında % 52,8 artışla 11,5 milyon dolara yükselirken, 15. sırada bulunan BAE'ne ihracat ise % 64,1 artışla 11,1 milyon dolara yükselmiştir. (Bkz. Tablo syf. 21)

		TÜRKİYE DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI							
		2012 HAZİRAN 1000 \$	2013 HAZİRAN 1000 \$	DEĞİŞİM %	2012 OCAK-HAZİRAN 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	2013 OCAK-HAZİRAN 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %
1	RUSYA FEDERASYONU	35.579	29.907	-15,9	162.897	22,2	198.172	23,4	21,7
2	İTALYA	13.596	13.628	0,2	70.367	9,6	69.223	8,2	-1,6
3	ALMANYA	12.813	11.398	-11,0	54.689	7,5	54.836	6,5	0,3
4	İRAK	5.420	9.481	74,9	35.683	4,9	54.650	6,5	53,2
5	İNGİLTERE	5.678	5.019	-11,6	32.627	4,4	31.882	3,8	-2,3
6	FRANSA	8.100	7.760	-4,2	31.129	4,2	30.641	3,6	-1,6
7	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	3.992	8.533	113,7	21.104	2,9	30.229	3,6	43,2
8	UKRAYNA	1.989	3.535	77,7	24.265	3,3	29.216	3,5	20,4
9	HONG KONG	4.431	6.123	38,2	22.564	3,1	28.133	3,3	24,7
10	SUUDİ ARABİSTAN	4.697	5.249	11,8	24.167	3,3	27.797	3,3	15,0
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI		96.295	100.633	4,5	479.472	65,4	554.779	65,5	15,7
TOPLAM DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI		139.253	146.485	5,2	733.568	100,0	846.626	100,0	15,4

Ülke Grupları Bazında Deri ve Deri Ürünleri İhracatındaki Gelişmeler

Ülke grupları açısından değerlendirildiğinde, deri ve deri ürünleri ihracatımızın % 33'lük payıyla en önemli pazarı olan AB-27 ülke grubuna yapılan ihracat 2013 yılı Ocak-Haziran döneminde % 1,1 artışla 279 milyon dolar olmuştur.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer önemli pazarımız olan eski Doğu Bloğu ülke grubuna yapılan ihracat, bu dönemde % 17,3 oranında artarak 247,7 milyon dolara yükselmiştir. Bu ülke grubunun Türkiye toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı ise % 29,3 olarak kaydedilmiştir.

Ülke grupları arasında bu dönemde en yüksek artış oranı ise % 49 ile Ortadoğu ülke grubunda kaydedilmiştir. Ortadoğu ülkelerine bu dönemde 119,4 milyon dolar değerinde deri ve deri ürünleri ihracatı yapılırken, toplam deri ihracatı içindeki payı ise % 14,1'e yükselmiştir.

Ülke grupları açısından diğer yüksek oranlı artışlarda Asya ülkeleri grubuna ihracat % 38,6 artış gösterirken, Diğer Avrupa ülke grubuna yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı ise % 38,3 oranında artış göstermiştir.

Yine bu dönemde Amerika ülkeleri pazarına yapılan ihracatın % 10,4 düşmesi de olumsuz bir gelişme olarak dikkat çekmektedir.

Ülke Grupları İtibariyle Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracat Kaydı								
	2012 HAZİRAN 1000\$	2013 HAZİRAN 1000\$	DEĞİŞİM %	PAY %	2012 OCAK-HAZİRAN 1000\$	2013 OCAK-HAZİRAN 1000\$	DEĞİŞİM %	PAY %
AB Ülkeleri (27) Toplamı	54.100	51.459	-4,9	35,1	276.024	278.964	1,1	33,0
Eski Doğu Bloku Ülkeleri Toplamı (Rusya Fed., Ukrayna, Sırbistan, B. Rusya vb)	41.323	36.317	-12,1	24,8	211.093	247.663	17,3	29,3
Ortadoğu Ülkeleri Toplamı (Irak, S. Arabistan, İsrail, BAE vb)	13.865	21.090	52,1	14,4	80.142	119.388	49,0	14,1
Asya ve Okyanusya Ülkeleri Toplamı (Çin, Hong Kong, Japonya, G. Kore vb.)	10.695	18.979	77,5	13,0	57.106	79.125	38,6	9,3
Türk Cumhuriyetleri Toplamı (Kazakistan, Azerbaycan, Özbekistan, vb)	6.632	4.791	-27,8	3,3	46.309	48.674	5,1	5,7
Afrika Ülkeleri Toplamı (Fas, Mısır, Libya, Tunus vb)	6.587	7.558	14,7	5,2	29.102	35.951	23,5	4,2
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı (Norveç, İsviçre, KKTC)	2.409	2.661	10,5	1,8	12.115	16.751	38,3	2,0
Amerika Ülkeleri Toplamı (ABD, Kanada, Brezilya, Meksika vb)	3.235	2.688	-16,9	1,8	17.766	15.914	-10,4	1,9
Serbest Bölgeler Toplamı	235	726	208,9	0,5	2.545	3.331	30,9	0,4
Toplam Deri ve Deri Ürünleri İhracat Kaydı	139.253	146.485	5,2	100,0	733.568	846.626	15,4	100,0
<i>Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları</i>								

Ürün Grupları Bazında Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

2013 yılının Ocak-Haziran döneminde deri ve deri ürün grupları içerisinde en çok ihracat ayakkabı ürünlerinde yapılmış olup, 363,2 milyon dolarlık ihracat ile bir önceki yıla göre % 27,9 oranında artış kaydedilmiştir. Ayakkabı ürün grubunun toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde % 42,9 düzeyine yükselmiştir.

Deri ve deri ürün grupları içinde diğer yüksek ihracat yapılan grup deri giyim ve kürk giyim ürünlerinden oluşan deri konfeksiyon grubu olup, bu ürün grubundan gerçekleştirilen toplam ihracat, 2013 yılının Ocak-Haziran döneminde geçen yıla göre % 12 oranında artarak 226,8 milyon dolara yükselmiştir. Deri giyim ve kürk giyim ürün gruplarının Türkiye toplam deri ihracatındaki payı % 26,8 düzeyindedir.

Deri konfeksiyon ürün grubunu oluşturan iki önemli kalemden deri giyim ürün grubundan gerçekleştirilen ihracat, 2013 yılının Ocak-Haziran döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 19,9 oranında artarak 122 milyon dolara yükselirken, bu ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı % 14,4 olarak kaydedilmiştir.

Deri konfeksiyon ürün grubunun diğer kalemi kürk giyim eşyası grubundan ise bu dönemde 104,9 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, 2012 yılının eş dönemine göre % 4,1 oranında artış meydana gelmiştir. Kürk giyim ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı ise bu dönemde % 12,4 olarak kaydedilmiştir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk ürün grupları toplamında 2013 yılı Ocak-Haziran döneminde 140 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış oranı % 17,5 seviyesindedir. Bu ürün grupları toplamının Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı % 16,5 olarak hesaplanmaktadır.

Deri ve deri ürünleri ihracatının diğer önemli bir grubu olan saraciye ürün grubundan bu dönemde % 9,2 düşüşle 114,8 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Saraciye ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamülleri ihracatındaki payı ise % 13,6'dır.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer ürün gruplarına göre daha az ihracat yapılan ham deri ve ham kürk ürün grupları toplamında ihracat ise bu dönemde 45 bin dolardan 906 bin dolara yükselmiştir.

2013 HAZİRAN AYI DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACAT RAKAMLARI (1000 \$)

DÖRTLÜ	DÖRTLÜ ADI	2012 HAZİRAN	2013 HAZİRAN	2012/2013 Değişim	2012 OCAK-HAZİRAN	TOPLAM DERİ'DE % PAY	2013 OCAK-HAZİRAN	TOPLAM DERİ'DE % PAY	2012/2013 Değişim
4101-4103	HAM DERİ	7	53	657%	44	0,0	748	0,1	1600%
4301	HAM KÜRK	0	16	100%	1	0,0	158	0,0	100%
	HAM DERİ + HAM KÜRK TOPLAMI	7	69	886%	45	0,0	906	0,1	1913%
4104-4115	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ	12.391	15.966	28,9%	76.998	10,5	88.731	10,5	15,2%
4302	İŞLENMİŞ KÜRK	8.610	11.334	31,6%	42.120	5,7	51.223	6,1	21,6%
	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ + İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	21.001	27.300	30,0%	119.118	16,2	139.954	16,5	17,5%
4203.10	DERİ GİYİM	20.821	25.100	20,6%	101.753	13,9	121.956	14,4	19,9%
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI	33.113	25.797	-22,1%	100.746	13,7	104.885	12,4	4,1%
	DERİ GİYİM + KÜRK GİYİM TOPLAMI	53.934	50.897	-5,6%	202.499	27,6	226.841	26,8	12,0%
4201-4202- 4203.21/29/30/ 40-4204-4206	SARACİYE TOPLAMI	21.803	19.213	-11,9%	126.485	17,2	114.817	13,6	-9,2%
64	AYAKKABI TOPLAMI	42.335	48.790	15,2%	284.057	38,7	363.244	42,9	27,9%
	GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI	139.253	146.485	5,2%	733.568	100,0	846.626	100,0	15,4%
Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları									

Belli Başlı Pazarlarda Ürün Grupları Bazında Gelişmeler

1- Ham Deri ve Ham Kürk Grubu

2013 yılı Ocak-Haziran döneminde Çin'e 286 bin dolar, Hong Kong'a 141 bin dolar, Almanya'ya 116 bin dolar, Fransa'ya 59 bin dolar, İtalya'ya 42 bin dolar, Rusya'ya ise 36 bin dolar dolar değerinde ham deri ihracatı gerçekleştirilmiştir. Ham deri ihracatı bu dönemde 44 bin dolardan 748 bin dolara yükselmiştir.

EN FAZLA HAM DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4101- 4103)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-HAZİRAN	2013 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	0	286	100,0%	38,2%
HONG KONG	0	141	100,0%	18,9%
ALMANYA	0	116	100,0%	15,5%
FRANSA	0	59	100,0%	7,9%
İTALYA	1	42	100,0%	5,6%
RUSYA FEDERASYONU	5	36	100,0%	4,8%
ENDONEZYA	0	20	100,0%	2,7%
UKRAYNA	0	8	100,0%	1,1%
BULGARISTAN	16	5	-68,8%	0,7%
TÜRKİYE TOPLAM HAM DERİ İHRACATI	44	748	1600,0%	100,0%

Aynı dönemde, ham kürk ürün grubunda, Hong Kong'a 119 bin dolar, Tayland'a ve Gana'ya ise 17'şer bin dolar değerinde ihracat yapılmıştır. Geçen yılın aynı döneminde sadece bin dolar seviyesinde olan ham kürk ihracatı bu dönemde 158 bin dolara yükselmiştir.

HAM KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4301)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-HAZİRAN	2013 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
HONG KONG	0	119	100,0%	75,3%
TAYLAND	0	17	100,0%	10,8%
GANA	0	17	100,0%	10,8%
AVUSTURYA	0	5	100,0%	3,2%
TÜRKİYE TOPLAM HAM KÜRK İHRACATI	1	158	100,0%	100,0%

2013 yılının Ocak-Haziran döneminde Türkiye'den Çin'e 286 bin dolar, Hong Kong'a 260 bin dolar, Almanya'ya 116 bin dolar, Fransa'ya 59 bin dolar, İtalya'ya ise 42 bin dolar değerinde ham deri ve kürk ihraç edilerek toplam 906 bin dolar değerinde ihracat yapılmıştır.

EN FAZLA HAM DERİ ve KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4101- 4103 , 4301)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-HAZİRAN	2013 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	0	286	100,0%	31,6%
HONG KONG	0	260	100,0%	28,7%
ALMANYA	0	116	100,0%	12,8%
FRANSA	0	59	100,0%	6,5%
İTALYA	1	42	100,0%	4,6%
RUSYA FEDERASYONU	5	36	620,0%	4,0%
ENDONEZYA	0	20	100,0%	2,2%
GANA	0	17	100,0%	1,9%
UKRAYNA	0	8	100,0%	0,9%
TÜRKİYE TOPLAM HAM DERİ ve KÜRK İHRACATI	45	906	1913,3%	100,0%

2- Yarı İşlenmiş / Bitmiş Deri ve İşlenmiş Kürk Grubu

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ürün grubunda bu dönemde en çok ihracat Hong Kong, Çin ve Ukrayna'ya yapılmış olup, en büyük pazar olan Hong Kong'a yapılan ihracat % 29,6 artışla 19 milyon dolara yükselmiştir. Hong Kong'un yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı % 21,4 seviyesindedir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatının diğer önemli ülkelerinden Çin'e yapılan ihracat ise bu dönemde % 3,9 düşerek 14,3 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Bu ürün grubunda % 110,6 artış ve 10 milyon dolar ihracatla Ukrayna ile % 39,8 artış ve 6,9 milyon dolar ihracatla İtalya'nın yanı sıra % 235,3 artış ve 3 milyon dolar ihracatla G. Kore ve % 513,8 artışla 217 bin dolardan 1,3 milyon dolara yükselen İran ön plana çıkmaktadır.

EN FAZLA YARI İŞLENMİŞ VE BİTMİŞ DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTİP 4104 - 4115)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-HAZİRAN	2013 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
HONG KONG	14.655	18.994	29,6%	21,4%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	14.882	14.302	-3,9%	16,1%
UKRAYNA	4.761	10.025	110,6%	11,3%
RUSYA FEDERASYONU	9.907	7.764	-21,6%	8,7%
İTALYA	4.934	6.900	39,8%	7,8%
ALMANYA	2.884	3.617	25,4%	4,1%
ABD	2.271	3.054	34,5%	3,4%
GÜNEY KORE	897	3.009	235,3%	3,4%
BULGARİSTAN	1.849	2.492	34,8%	2,8%
İRAN	217	1.334	513,8%	1,5%
TÜRKİYE TOPLAM YARI İŞL. / BİTMİŞ DERİ İHRACATI	76.998	88.731	15,2%	100,0%

İşlenmiş kürk ürün grubunda en çok ihracat Rusya'ya yapılmakta olup, bu pazara ihracat 2013 yılının Ocak-Haziran döneminde geçen yıla göre % 109,1 artışla 12,8 milyon dolara yükselmiştir. Böylece Rusya'nın yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı % 24,9 seviyesine yükselmiştir.

İşlenmiş kürk ihracatının diğer önemli ülkelerinden Çin'e yapılan ihracat bu dönemde % 167 artarak 12,5 milyon dolar olarak kaydedilirken, diğer önemli pazar İtalya'ya ihracat % 26,1 oranında düşmüştür. Bu dönemde Çin'in payı % 24,4'e yükselirken, İtalya'nın payı % 12,5 olarak kaydedilmiştir.

İşlenmiş kürk ihracatında daha alt sırada yer almasına karşın bu dönemde G. Kore'ye ihracat % 108,9 oranında artışla 2,1 milyon dolara, Estonya'ya ihracat % 237,5 artışla 1 milyon dolara, Portekiz'e ihracat ise % 1000 artışla 910 bin dolara yükselmiştir.

EN FAZLA İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
(GTİP 4302)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-HAZİRAN	2013 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	6.101	12.759	109,1%	24,9%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	4.679	12.496	167,0%	24,4%
İTALYA	8.670	6.409	-26,1%	12,5%
HONG KONG	5.354	5.965	11,4%	11,6%
GÜNEY KORE	1.004	2.098	108,9%	4,1%
ALMANYA	3.099	1.993	-35,7%	3,9%
FRANSA	1.840	1.447	-21,4%	2,8%
ESTONYA	300	1.012	237,5%	2,0%
UKRAYNA	2.226	937	-57,9%	1,8%
PORTEKİZ	83	910	1000,3%	1,8%
TÜRKİYE TOPLAM İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI	42.120	51.223	21,6%	100,0%

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve kürk ürün grubunda en çok ihracat Çin, Hong Kong ve Rusya'ya yapılmakta olup, en büyük pazar olan Çin'e yapılan ihracat bu dönemde geçen yıla göre % 37 artışla 26,8 milyon dolara yükselmiştir. Çin'in yarı işlenmiş / bitmiş deri ve kürk ihracatındaki payı % 19,1 seviyesindedir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve kürk ihracatının diğer önemli ülkelerinden Hong Kong'a yapılan ihracat aynı dönemde % 24,7 artarak 25 milyon dolar olarak kaydedilirken, % 28,2 artış ve 20,5 milyon dolar ihracat ile Rusya takip etmektedir. İtalya'ya yarı işlenmiş / bitmiş deri ve kürk ihracatı ise bu dönemde % 2,2 düşüşle 13,3 milyon dolara gerilemiştir.

Bu ürün grubu ihracatında 5. büyük pazar olan Ukrayna'ya ihracat bu dönemde % 56,9 artarak 11 milyon dolara yükselirken, daha alt sırada yer almalarına karşın G. Kore'ye ihracat ise aynı dönemde % 168,6 oranında artış göstermiştir.

EN FAZLA YARI İŞL. VE BİTMİŞ DERİ VE İŞL. KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-HAZİRAN	2013 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	19.562	26.798	37,0%	19,1%
HONG KONG	20.009	24.960	24,7%	17,8%
RUSYA FEDERASYONU	16.007	20.523	28,2%	14,7%
İTALYA	13.604	13.309	-2,2%	9,5%
UKRAYNA	6.987	10.963	56,9%	7,8%
ALMANYA	5.983	5.610	-6,2%	4,0%
GÜNEY KORE	1.902	5.107	168,6%	3,6%
ABD	2.795	3.320	18,8%	2,4%
BULGARİSTAN	1.874	2.650	41,4%	1,9%
FRANSA	5.238	2.629	-49,8%	1,9%
TÜRKİYE TOPLAM YARI İŞL. VE BİTMİŞ DERİ VE İŞL. KÜRK İHRACATI	119.118	139.954	17,5%	100,0%

3- Deri Giyim ve Kürk Giyim Grubu

Deri giyim ürün grubunda en çok ihracat Rusya'ya yapılmakta olup, bu pazara ihracat 2013 yılının Ocak-Haziran döneminde geçen yıla göre % 45,2 artışla 42 milyon dolara yükselmiştir. Böylece Rusya'nın deri giyim ihracatındaki payı % 34,4'e çıkmıştır.

Deri giyim ihracatının diğer önemli ülkelerinden Fransa'ya yapılan ihracat bu dönemde % 32,6 artarak 15,7 milyon dolara yükselirken, diğer önemli pazar Almanya'ya ihracat ise % 1,6 düşüşle 13,6 milyon dolara gerilemiştir. Aynı dönemde İtalya'ya ihracat ise % 20,3 düşüşle 6,6 milyon dolara gerilemiştir.

Deri giyim ürün grubunda diğer önemli pazarlar olan ABD ve BAE'ne aynı dönemde yapılan ihracat % 90,6 ve % 209,3 oranlarında artarak sırasıyla 4,2 ve 4 milyon dolara yükselirken, daha alt sıralarda yer alan İsveç ve İngiltere'ye yapılan ihracatın bu dönemde sırasıyla % 94 ve % 151 oranlarında artması da dikkat çekmektedir.

EN FAZLA DERİ GİYİM İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
(GTIP 4203.10)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-HAZİRAN	2013 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	28.933	42.009	45,2%	34,4%
FRANSA	11.827	15.685	32,6%	12,9%
ALMANYA	13.776	13.551	-1,6%	11,1%
İTALYA	8.315	6.627	-20,3%	5,4%
ABD	2.191	4.177	90,6%	3,4%
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	1.299	4.018	209,3%	3,3%
İSVEÇ	1.697	3.293	94,0%	2,7%
İNGİLTERE	1.254	3.148	151,0%	2,6%
AVUSTURYA	3.598	2.840	-21,0%	2,3%
İSVİÇRE	2.131	2.571	20,6%	2,1%
TÜRKİYE TOPLAM DERİ GİYİM İHRACATI	101.753	121.956	19,9%	100,0%

Kürk giyim ihracatının geleneksel en büyük pazarı Rusya'ya 2013 yılının Ocak-Haziran döneminde % 13,7 artışla 64,4 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Kürk giyim ihracatının önemli bölümünün gerçekleştirildiği Rusya pazarının Türkiye kürk giyim ihracatındaki payı ise bu dönemde % 61,4 olarak kaydedilmiştir.

Kürk giyim ihracatımızın diğer önemli pazarı konumundaki İtalya'ya yapılan ihracat bu dönemde % 10,3 artışla 10,6 milyon dolar olarak kaydedilirken, Almanya'ya yapılan ihracat ise bu dönemde % 26,2 düşerek 5,1 milyon dolara gerilemiştir.

Kürk giyim ihracatının bu dönemde yükselen pazarlarından olan İngiltere'ye ihracat ise aynı dönemde % 143,6 artışla 2,5 milyon dolara yükselmiştir.

Geçmiş dönemlerde kürk konfeksiyon ihracatında başlıca pazarlar arasında yer almayan Çin'e yapılan kürk konfeksiyon ihracatının bu dönemde % 1002 artışla 1,4 milyon dolara yükselmesi de dikkat çekmektedir.

EN FAZLA KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4303 - 4304)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-HAZİRAN	2013 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	56.624	64.408	13,7%	61,4%
İTALYA	9.602	10.595	10,3%	10,1%
ALMANYA	6.881	5.077	-26,2%	4,8%
FRANSA	4.573	3.580	-21,7%	3,4%
İNGİLTERE	1.005	2.448	143,6%	2,3%
SEYŞEL ADALARI	2.019	2.211	9,5%	2,1%
AVUSTURYA	1.933	1.716	-11,2%	1,6%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	128	1.411	1002,0%	1,3%
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	670	1.289	92,4%	1,2%
UKRAYNA	5.637	1.215	-78,4%	1,2%
TÜRKİYE TOPLAM KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI	100.746	104.885	4,1%	100,0%

Türkiye toplam deri giyim ve kürk giyim ihracatı açısından en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat 2013 yılı Ocak-Haziran döneminde % 24,4 artışla 106,4 milyon dolara yükselmiştir. Rusya'nın Türkiye deri ve kürk giyim toplam ihracatındaki payı bu dönemde % 46,9 olarak kaydedilmiştir.

Deri ve kürk giyim ihracatının önemli ülkelerinden Fransa'ya yapılan ihracat bu dönemde % 17,5 oranında artarak 19,3 milyon dolara yükselirken, diğer önemli pazar Almanya'ya ihracat ise % 9,8 düşüşle 18,6 milyon dolara gerilemiştir. Deri ve kürk giyim ürün grubunda diğer önemli pazarlardan olan İngiltere'ye bu dönemde yapılan ihracatın % 147,7 artması dikkat çekerken, BAE'ne ihracat % 169,5, İsveç'e ihracat ise % 94,8 oranlarında artış göstermiştir.

EN FAZLA DERİ ve KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4203.10, 4303 - 4304)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-HAZİRAN	2013 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	85.557	106.418	24,4%	46,9%
FRANSA	16.401	19.265	17,5%	8,5%
ALMANYA	20.657	18.628	-9,8%	8,2%
İTALYA	17.917	17.223	-3,9%	7,6%
İNGİLTERE	2.259	5.595	147,7%	2,5%
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	1.969	5.307	169,5%	2,3%
ABD	4.437	5.105	15,1%	2,3%
AVUSTURYA	5.530	4.557	-17,6%	2,0%
İSVEÇ	2.162	4.212	94,8%	1,9%
MISIR	1.823	3.255	78,5%	1,4%
TÜRKİYE TOPLAM DERİ ve KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI	202.499	226.841	12,0%	100,0%

4- Saraciye Ürün Grubu

Saraciye ürünleri ihracatımızın en önemli pazarı olan İtalya'ya yapılan ihracat, 2013 yılının Ocak-Haziran döneminde % 3,4 düşüşle 31,1 milyon dolara gerilemiştir. İtalya'nın Türkiye saraciye ihracatındaki payı ise bu dönemde % 27,1 olarak kaydedilmiştir.

Saraciye ihracatının diğer önemli pazarı olan Almanya'ya ihracat bu dönemde % 2,3 artarak 15,7 milyon dolara çıkarken, İngiltere'ye ihracatın ise % 30,3 düşerek 13,7 milyon dolara gerilemesi dikkat çekmektedir.

Saraciye ihracatında bu dönemde Rusya'ya yapılan ihracatın % 28,3 düşerek 5,6 milyon dolara gerilemesi de göze çarparken, diğer önemli pazarlarımızdan Fransa'ya ihracat % 29,7 gerilemiş olup, İspanya'ya yapılan ihracatta da % 34,2 oranında sert bir düşüş yaşanmıştır.

Bu dönemde Irak'a saraciye ihracatı ise % 61,9 oranında artışla 3,5 milyon dolara ulaşmıştır.

EN FAZLA SARACİYE İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (G TIP 4201-4202-4203.21-4203.29-4203.30-4203.40-4204-4206)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-HAZİRAN	2013 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
İTALYA	32.167	31.082	-3,4%	27,1%
ALMANYA	15.373	15.719	2,3%	13,7%
İNGİLTERE	19.604	13.670	-30,3%	11,9%
RUSYA FEDERASYONU	7.825	5.611	-28,3%	4,9%
FRANSA	5.113	3.595	-29,7%	3,1%
IRAK	2.165	3.507	61,9%	3,1%
İSPANYA	5.314	3.497	-34,2%	3,0%
ABD	3.797	3.072	-19,1%	2,7%
DANİMARKA	4.723	2.956	-37,4%	2,6%
AVUSTURYA	1.909	2.472	29,5%	2,2%
TÜRKİYE TOPLAM SARACİYE İHRACATI	126.485	114.817	-9,2%	100,0%

5- Ayakkabı Ürün Grubu

Ayakkabı ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya 2013 yılı Ocak-Haziran döneminde % 22,6 artışla 65,6 milyon dolarlık ayakkabı ihracatı yapılmıştır. Rusya'nın Türkiye'nin ayakkabı ihracatındaki payı % 18,1 seviyesindedir.

Ayakkabı ihracatının diğer önemli pazarı olan Irak'a yapılan ihracat bu dönemde % 53,5 artarak 51,1 milyon dolara yükselirken, Irak'ın deri ürünleri ihracatındaki payı % 14,1'e yükselmiştir.

Ayakkabı ihracatının diğer geleneksel önemli pazarı olan S. Arabistan'a ihracat bu dönemde % 13,2 artışla 27 milyon dolara yükselmiş, ayakkabı ihracatındaki payı ise % 7,4'e çıkmıştır.

Bu dönemin diğer göze çarpan pazarları ise % 315 artışla 14,8 milyon dolar ihracat seviyesine yükselen Ukrayna ile % 33,3 oranında artışla 12 milyon dolar ihracat değerine yükselen Kırgızistan'ın yanı sıra % 58,3 artışla 9,4 milyon dolara yükselen Romanya olmuştur.

EN FAZLA AYAKKABI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
(GTIP 6401 - 6406)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-HAZİRAN	2013 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	53.503	65.586	22,6%	18,1%
IRAK	33.266	51.055	53,5%	14,1%
SUUDİ ARABİSTAN	23.829	26.963	13,2%	7,4%
UKRAYNA	3.559	14.768	315,0%	4,1%
ALMANYA	12.656	14.763	16,7%	4,1%
KIRGIZİSTAN	8.974	11.963	33,3%	3,3%
İNGİLTERE	8.934	11.574	29,5%	3,2%
ROMANYA	5.957	9.430	58,3%	2,6%
KAZAKİSTAN	9.347	7.920	-15,3%	2,2%
BULGARİSTAN	8.598	7.884	-8,3%	2,2%
TÜRKİYE TOPLAM AYAKKABI İHRACATI	284.057	363.244	27,9%	100,0%

2013 YILI HAZİRAN AYINDA İHRACAT SEKTÖRLERİMİZİ ETKİLEYEN EKONOMİK GELİŞMELER

2013 yılı Haziran ayında ihracat sektörlerimiz için önem arz eden gelişmelerin başında son dönemde küresel ekonomide devam eden belirsizlik ve krize ek olarak Mısır merkezli Ortadoğu'da tekrar tırmanan siyasi krizin önümüzdeki dönemde Türkiye'ye olası olumsuz etkileri yer almaktadır. Bu kapsamda Türkiye genel ihracatı yılın ilk 6 ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 2,5 artışla 74,7 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. Öte yandan, Dünya Bankası tarafından Temmuz ayının ilk günlerinde yapılan açıklamada ise, Türkiye ekonomisinin %4 olarak açıklanan 2013 yılı büyüme tahmininin %3,6 olarak revize edildiği belirtilmektedir.

Uzun süredir içine girdiği borç ve ekonomik durgunluk sarmalından çıkamayan AB ekonomisinde işsizlik oranı her ay artarken, Mayıs ayı verilerine göre AB genelinde işsizlik oranı % 11, Euro Bölgesi'nde ise % 12,2 olarak kaydedilmiştir.

Mayıs ayını nispeten sakin geçiren dünya ekonomisi, ABD Merkez Bankası FED'in tahvil alımlarını azaltmayı, dolayısıyla parasal genişleme politikasına son vermeyi değerlendirdiği açıklaması dolayısıyla Haziran ayına sert bir giriş yaparken, şimdi de ABD'de başlayan federal bütçe kesintilerinin ABD ekonomisini ve dolayısıyla küresel ekonomiyi olumsuz etkilemesinden endişe edilmektedir.

İhracat sektörlerimizi yakından ilgilendiren döviz kurlarıyla ilgili olarak, yurt dışı gelişmelerin de etkisiyle Haziran ayında yukarıya doğru bir seyir izleyerek 1,90 / tl seviyesini aşan dolar, Temmuz ayının haftası itibarıyla 1,96 / tl seviyelerine kadar yükselmiştir. İhracat sektörlerimizin rekabet gücünü etkileyen euro / dolar paritesi ise 1,28 - 1,29 seviyelerinde seyretmektedir.

BELLİ BAŞLI PAZAR ÜLKELERDEKİ EKONOMİK GELİŞMELER

Rusya

İhracat sektörlerimizin en önemli ihracat pazarlarından Rusya ekonomisinin 2012 yılı genelinde büyüme oranı % 3,4 olarak açıklanmıştır. Bu rakamın son 3 yılın en düşük büyüme oranı olduğu kaydedilmektedir. Rusya ekonomisinin 2013 yılının ilk çeyrek döneminde ise yavaşlayarak % 1,1 büyüdüğü kaydedilmektedir. Bu oranın 2009 yılından beri en düşük büyüme oranı olduğu belirtilmektedir.

Ülke genelinde perakende satışlar Mart ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 4,4 artarken, Nisan ayında % 4,1 artış göstermiştir.

Rusya genelinde resmi işsizlik oranının %6 düzeylerinde olduğu kaydedilmektedir.

Bu arada, petrol fiyatlarındaki dalgalı seyir ve kamu harcamalarındaki artış nedeniyle Rusya'nın cari fazlasının 2012 yılında %4 olan seviyesinden 2013 yılında % 2,5'e gerilemesi beklenmektedir.

Hazır giyim, deri ve tekstil ürünleri ihracatımız açısından önemli bir pazar olan Rusya ekonomisinde 2013 yılının ilk yarısı itibarıyla bir yavaşlama olsa da, iç pazardaki canlılığın devam etmesi beklenmektedir. Olası bir küresel ekonomik krizde petrol fiyatlarının düşmesi durumunda gelirlerinin büyük bölümü petrole bağlı olan Rusya ekonomisinin orta ve uzun vadede düşük de olsa sıkıntıya girme olasılığı da mevcuttur. Nitekim Rusya Devlet Başkanı Putin'in de derinleşen küresel ekonomik krizin petrol ihracatçısı Rusya'yı 2013 yılında daha çok etkileyebileceğini vurgulayarak ekonomi yönetiminden gerekli tedbirleri almasını istediği belirtilmektedir.

Güncel tahminlere göre, Rusya ekonomisinin 2013 yılında % 3'ün altında bir oranda büyümesi öngörülürken, küresel krizin derinleşmesi durumunda bundan olumsuz etkilenecek Rus ekonomisinin büyüme oranının bu oranın altına düşebileceği belirtilmektedir.

Almanya

İhracat sektörlerimizin en önemli pazarı olan Avrupa Birliği'nin en büyük ekonomisi Almanya'nın GSYH'sinin 2013 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 0,3 küçüldüğü açıklanmıştır.

Almanya ekonomisinin 2012 yılı genelinde ise % 0,9 büyüdüğü kaydedilirken, 2013 yılında ise % 0,6 büyüme öngörülmektedir.

AB'deki krize rağmen bugüne kadar ihracat ağırlıklı güçlü büyüme trendini nispeten koruyan Alman ekonomisinin güncel verilere göre ivmesini kaybetmeye başladığı görülmektedir.

Almanya'da işsizlik oranı Mart ve Nisan aylarında %5,4 seviyesinde kaydedilirken, Mayıs ayında ise %5,3'e gerilemiştir. İşsizlik oranının yıl sonunda %5,7'ye ulaşması öngörülmektedir.

Almanya genelinde perakende satışlarda Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 0,3 artış kaydedilirken, Mayıs ayında ise % 1,2 artış meydana gelmiştir.

AB'yi derinden etkileyen finansal krize karşı, güçlü sanayi ve ihracat altyapısıyla bugüne kadar iyi bir direnç gösteren Almanya'nın daralan dış pazarlar nedeniyle 2013 yılının kalan bölümünde krizin etkilerini daha derinden hissetmesi ve artan enerji ve işgücü maliyetlerinin de eklenmesiyle ekonomik büyümenin yavaşlaması beklenmektedir.

İtalya

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden ve ihracat sektörlerimizin başlıca pazarlarından İtalya'nın GSYH'sinin 2013 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 2,3 küçüldüğü açıklanmıştır.

İtalya ekonomisinin 2012 yılı genelinde %2,4 küçüldüğü kaydedilirken, 2013 yılında ise %1,5 küçülme öngörülmektedir.

İtalya'da işsizlik oranı Nisan ayında %12 seviyesindeyken, Mayıs ayında % 12,2 seviyesine yükselmiştir.

İtalya genelinde perakende satışlarda Mart ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 2,4 düşüş kaydedilirken, Nisan ayında ise %1,5 düşüş meydana gelmiştir.

Fransa

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden Fransa'nın, GSYH'sinin 2013 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %0,4 küçüldüğü açıklanmıştır.

Fransa ekonomisinin 2012 yılı genelinde %0 büyüdüğü kaydedilirken, 2013 yılında ise % 0,1 küçülme öngörülmektedir.

Fransa'da işsizlik oranı Nisan ayında % 11 seviyesindeyken, Mayıs ayında % 10,9 olarak kaydedilmiştir. İşsizlik oranının yıl sonunda % 11,2'ye yükseleceği tahmin edilmektedir.

Fransa genelinde perakende satışlarda Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre %1,3 artış kaydedilirken, Mayıs ayında ise %0,3 düşüş meydana gelmiştir.

Öte yandan, Fransa'da hükümetin kemer sıkma politikalarıyla birlikte 2013 yılı bütçesinden daha fazla tasarruf etme planının vergileri artırmasından ve hane halkı gelirleri ile tüketimi olumsuz etkilemesinden endişe edilmektedir.

İngiltere

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden İngiltere'nin GSYH'sinin 2013 yılının 1.çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %0,6 büyüdüğü açıklanmıştır.

İngiltere ekonomisinin 2012 yılı genelinde %0,2 büyüdüğü kaydedilirken, 2013 yılında ise % 0,7 büyüme öngörülmektedir.

İngiltere'de işsizlik oranı Şubat ayında % 7,7 seviyesindeyken, Mart ayında da % 7,7 seviyesinde kaydedilmiştir.

İngiltere genelinde perakende satışlarda ise Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre %0,2 düşüş kaydedilirken, Mayıs ayında %2,7 artış meydana gelmiştir.

ABD

Dünyanın en büyük ekonomisi ABD'de, Merkez Bankası FED'in gevşek para politikasının ve parasal genişlemenin de yardımıyla ekonomi yeni yılın ilk yarısında büyümeye devam etmekte ve AB ekonomilerinden daha iyi bir görünüm sergilemekle birlikte, büyüme ve istihdam hedeflerine henüz ulaşamadığı da belirtilmektedir.

Bu çerçevede ABD ekonomisi 2012 yılının 4. çeyrek döneminde %0,4 büyüme gerçekleştirirken, 2013 yılının ilk çeyrek dönemde ise % 2,4 büyüme kaydetmiştir. Güncel tahminlere göre ABD ekonomisinin 2013 yılında % 1,9 büyümesi öngörülmektedir.

Ülke genelinde gıda dışı perakende satışlar 2013 yılının Ocak-Mayıs döneminde %3,7 artış göstermiştir. Hazırgiyim ve aksesuar ile ayakkabı perakende satışları ise 2013 yılı Ocak-Mayıs döneminde %3,3 artış kaydetmiştir.

Öte yandan, ABD genelinde 2012 yılının Nisan ayında % 7,5 seviyesinde olan işsizlik oranı, Mayıs ve Haziran aylarında ise % 7,6 olarak kaydedilmiştir.

İspanya

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden ve hazırgiyim başta olmak üzere ihracat sektörlerimizin önemli pazarlarından İspanya ekonomisi içinde bulunduğu borç sarmalı ve durgunlaşan ekonomiye bağlı olarak artan işsizlik oranı nedeniyle zor bir dönemden geçerken, ülkenin GSYH'sinin 2013 yılının

1. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %2 küçüldüğü açıklanmıştır.

İspanya ekonomisi 2012 genelinde %1,4 daralırken, 2013 yılında ise %1,6 küçülme öngörülmektedir.

İspanya genelinde perakende satışlarda Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 6,6 düşüş kaydedilirken, Mayıs ayında ise % 6,3 düşüş meydana gelmiştir.

Yunanistan ile birlikte AB'nin en yüksek işsizlik oranına sahip iki ülkesinden biri olan İspanya'da işsizlik oranı Nisan ayında %26,8 iken, Mayıs ayında %26,9 seviyesine yükselmiştir. İşsizlik oranının yıl sonundan önce %27'ye yükseleceği tahmin edilmektedir.

Bu çerçevede, bir çok uzman, İspanya Hükümeti'nin tasarruf ve bütçe kesintileriyle borçları azaltmaya çalışmasını doğru bulmamaktadır. Böyle düşünen uzmanlar, asıl çözümün borç para ile bile olsa harcamaların ve tüketimin devam etmesi olduğunu ve ekonominin canlı tutularak işsizlik oranının daha da artmasının önüne geçilmesi gerektiğini belirtmektedirler.

Irak

Ortadoğu pazarının önemli ülkelerinden ve Türkiye'nin yükselen ihracat pazarı Irak ekonomisinin 2012 yılında % 10'un üzerinde bir oranda büyüdüğü tahmin edilirken, 2013 yılında daha yüksek bir oranda büyüme beklenmektedir.

30 milyona yakın nüfusu ve gelecekte artması beklenen petrol gelirleri sayesinde özellikle ayakkabı, halı ve konfeksiyon sektörlerimiz için gittikçe büyüyen pazar haline gelen Irak'ın önemi ihracat sektörlerimiz açısından giderek daha da artmakta ve Kuzey Irak'ta bir çok Türk hazır giyim firması mağaza açmaktadır.

Öte yandan, yabancı petrol şirketlerinin Irak'ta petrol üretmeye başlamasıyla birlikte petrol ihracatının artması, buna paralel ülkenin mali durumunun düzelmesi ve büyümenin devam etmesi beklenmektedir. Halen milli gelirin büyük bölümü petrol ihracatından sağlanmaktadır.

Diğer yandan, bilindiği üzere Kuzey Irak Bölgesel Yönetimi bölgeye gerçekleştirilen ithalatta "sevk öncesi inceleme" uygulamasını kesin olarak başlatmış, buna istinaden ihracatçıların ihraç mallarını sevk etmeden önce, yetkilendirilmiş olan Bureau Veritas ile SGS gözetim şirketlerinden uygunluk belgesi edinmeleri zorunlu hale getirilmiştir. Söz konusu uygulama nedeniyle ihracatçılarımız zaman ve maliyet yönünden çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır.

İran

Özellikle tekstil ve hammaddeleri ihracatımızda başlıca pazarlardan olan İran, son dönemde sıkıntılı bir süreçten geçmektedir. Bu çerçevede, ABD'nin öncülük ettiği ek mali yaptırımlara AB'nin de destek vermesinin de etkisiyle Türk bankacılık sistemi de İran bankaları ile çalışmama noktasında baskı altında olup, İran ile ticaret yapan Türk firmalarının ödemelerini tahsil etme seçenekleri sınırlanmış bulunmaktadır.

Bu kapsamda AB, İran'a yönelik yaptırımların kapsamını daha da genişleterek insani ihtiyaçlar dışında Avrupalı banka ve finans kuruluşlarının İran bankalarıyla tüm işlemlerini yasaklarken, İran Merkez Bankası'na yönelik kısıtlamaları da genişletmiştir.

Öte yandan, İran para birimi Riyal'in dolar karşısında 2012 yılında % 50'ye yakın değer kaybetmesi ve İran Merkez Bankası'nın döviz sıkıntısı nedeniyle İran'a yapılan ithalatlarda döviz tahsisinde zorluk çıkarması Türkiye'den bu pazara yapılan ihracatı daha da zorlaştırmaktadır.

Diğer yandan, İran ekonomisinin ağırlaşan yaptırımlar nedeniyle 2012 yılında en az % 1 düzeyinde küçüldüğü tahmin edilirken, işsizlik oranının ise % 20'ye yaklaştığı tahmin edilmektedir. Halk hayat pahalılığından yakınmakta ve gerek ambargo, gerekse İran Hükümeti'nin döviz sıkıntısından dolayı kendi koyduğu yasaklar nedeniyle birçok kalem ürünün temininde zorluk yaşanmaktadır.

Suudi Arabistan

Dünyanın başlıca petrol ihracatçılarından Suudi Arabistan'da, ülkenin GSYH'sinin 600 milyar doları aştığı hesaplanırken, satın alma paritesine göre kişi başına gelir ise 25 bin dolar seviyesinde bulunmaktadır. Öte yandan, yüksek refah düzeyine rağmen genç nüfus arasında işsizlik oranının yüksek olduğu kaydedilmektedir.

Bütçe gelirlerinin %75'ini, toplam ihracatın ise %90'ını petrol gelirlerinin oluşturduğu ülkede, son dönemde petrol fiyatlarındaki toparlanma ile birlikte ekonomide olumlu gelişmeler beklenmektedir.

Güncel verilere göre Suudi Arabistan'ın 2012 yılında % 6 düzeyinde bir oranda büyüdüğü tahmin edilirken, 2013 yılında ise % 4 oranında bir büyüme beklenmektedir.

		2012 HAZİRAN 1000 \$	2013 HAZİRAN 1000 \$	DEĞİŞİM %	2012 OCAK-HAZİRAN 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	2013 OCAK-HAZİRAN 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %
1	RUSYA FEDERASYONU	35.579	29.907	-15,9	162.897	22,2	198.172	23,4	21,7
2	İTALYA	13.596	13.628	0,2	70.367	9,6	69.223	8,2	-1,6
3	ALMANYA	12.813	11.398	-11,0	54.669	7,5	54.836	6,5	0,3
4	İRAK	5.420	9.481	74,9	35.683	4,9	54.650	6,5	53,2
5	İNGİLTERE	5.678	5.019	-11,6	32.627	4,4	31.882	3,8	-2,3
6	FRANSA	8.100	7.760	-4,2	31.129	4,2	30.641	3,6	-1,6
7	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	3.992	8.533	113,7	21.104	2,9	30.229	3,6	43,2
8	UKRAYNA	1.989	3.535	77,7	24.265	3,3	29.216	3,5	20,4
9	HONG KONG	4.431	6.123	38,2	22.564	3,1	28.133	3,3	24,7
10	SUUDİ ARABİSTAN	4.697	5.249	11,8	24.167	3,3	27.797	3,3	15,0
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI		96.295	100.633	4,5	479.472	65,4	554.779	65,5	15,7
11	ABD	2.978	2.094	-29,7	12.580	1,7	13.144	1,6	4,5
12	KIRGIZİSTAN	1.391	956	-31,3	9.492	1,3	12.667	1,5	33,4
13	BULGARİSTAN	937	1.070	14,1	11.130	1,5	11.861	1,4	6,6
14	ROMANYA	767	1.833	139,1	7.538	1,0	11.518	1,4	52,8
15	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	986	1.087	10,3	6.790	0,9	11.146	1,3	64,1
16	KAZAKİSTAN	2.559	1.412	-44,8	13.675	1,9	10.395	1,2	-24,0
17	HOLLANDA	1.475	990	-32,9	10.059	1,4	10.282	1,2	2,2
18	İSVİÇRE	1.743	1.531	-12,2	6.931	0,9	8.874	1,0	28,0
19	AZERBAJCAN	868	868	0,0	9.064	1,2	8.652	1,0	-4,6
20	AVUSTURYA	3.206	2.002	-37,5	8.902	1,2	8.554	1,0	-3,9
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI		16.910	13.842	-18,1	96.162	13,1	107.093	12,6	11,4
21	LİBYA	2.164	1.641	-24,2	6.943	0,9	8.180	1,0	17,8
22	İSPANYA	2.042	1.100	-46,1	12.268	1,7	8.174	1,0	-33,4
23	CEZAYİR	643	1.689	162,6	5.116	0,7	7.622	0,9	49,0
24	GÜNEY KORE	466	1.980	324,7	2.592	0,4	7.150	0,8	175,9
25	MISIR	330	1.335	304,6	4.263	0,6	6.801	0,8	59,6
26	TÜRKMENİSTAN	791	742	-6,2	6.165	0,8	6.416	0,8	4,1
27	İSRİL	626	1.043	66,6	4.376	0,6	5.673	0,7	29,6
28	DANİMARKA	1.294	993	-23,3	6.664	0,9	5.584	0,7	-16,2
29	TACİKİSTAN	503	397	-21,0	3.482	0,5	5.562	0,7	59,7
30	YUNANİSTAN	607	943	55,3	5.330	0,7	5.534	0,7	3,8
31	KKTC	525	720	37,2	4.144	0,6	5.496	0,6	32,6
32	BELÇİKA	738	708	-4,1	5.569	0,8	5.022	0,6	-9,8
33	ÖZBEKİSTAN	520	415	-20,2	4.431	0,6	4.982	0,6	12,4
34	UMMAN	34	933	2.638,0	1.020	0,1	4.956	0,6	385,9
35	İSVEÇ	1.150	1.850	60,9	2.994	0,4	4.950	0,6	65,4
36	POLONYA	373	568	52,1	4.725	0,6	4.715	0,6	-0,2
37	YEMEN	7	1.446	21.265,5	168	0,0	4.534	0,5	2.605,7
38	İRAN	295	634	115,2	2.248	0,3	4.063	0,5	80,7
39	ESTONYA	185	142	-23,2	1.692	0,2	3.987	0,5	135,7
40	TUNUS	361	420	16,5	3.284	0,4	3.542	0,4	7,8
41	GÜRCİSTAN	995	504	-49,3	4.500	0,6	3.388	0,4	-24,7
42	SİRBİSTAN	650	420	-35,4	2.954	0,4	3.206	0,4	8,5
43	ARNAVUTLUK	520	604	16,0	2.124	0,3	2.660	0,3	25,2
44	SLOVAKYA	260	319	22,9	1.741	0,2	2.357	0,3	35,3
45	NORVEÇ	110	395	259,0	913	0,1	2.292	0,3	151,0
46	JAPONYA	548	487	-11,2	2.041	0,3	2.271	0,3	11,3
47	SEYŞEL ADALARI	1.599	758	-52,6	2.064	0,3	2.247	0,3	8,8
48	ÇEK CUMHURİYETİ	156	267	71,6	2.107	0,3	2.164	0,3	2,7
49	ÜRDÜN	1.261	275	-78,2	2.441	0,3	2.017	0,2	-17,4
50	KOSOVA	349	229	-34,3	1.759	0,2	1.977	0,2	12,4
İLK 50 ÜLKE TOPLAMI		133.307	138.435	3,8	685.749	93,5	799.396	94,4	16,6
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER		5.946	8.050	35,4	47.819	6,5	47.230	5,6	-1,2
AB (27) TOPLAMI		54.100	51.459	-4,9	276.024	37,6	278.964	33,0	1,1
TOPLAM DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI		139.253	146.485	5,2	733.568	100,0	846.626	100,0	15,4